

ÜNİTE 5: SUYLA İLİŞKİLİ AFET BİLİNCİ VE MÜDAHALESİ İÇİN EĞİTMEN DESTEĞİ

EĞİTİM MODÜLÜ 26: Suyla ilişkili Afet Mitleri ve Yanlış Bilgileri Çürütme

Yazar: Von Hope / VETREADY Proje Ortaklığı

Proje numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Eğitmen Rehberliğine Genel Bakış

Bu Eğitim Destek Dosyası, "Suyla İlişkili Afet Mitlerini ve Yanlış Bilgileri Çürütme" eğitim modülüne eşlik etmek üzere tasarlanmış olup, etkili bir şekilde sunulmasını geliştirmek amacıyla özel olarak hazırlanmış metodolojik ve pedagojik rehberlik sağlar.

- **Eğitmenlere aşağıdaki konularda yardımcı olmayı amaçlar:**
- Modülün ünite içindeki özgün pedagojik hedeflerini anlamak,
- MYÖ, CVEY ve diaspora öğrenenlerine yönelik uygun öğretim stratejileri ve araçlarını uygulamak,
- Temel aktiviteleri güvenle yürütmek, düşünmeyi teşvik etmek ve bilginin kalıcılığını desteklemek,
- Farklı formatlara (yüz yüze, çevrimiçi, karma) ve çeşitli öğrenen ihtiyaçlarına uygun sunum yapmak.
- **Not:** Bu modülün ve ilişkili sınavın tamamlanması, eğitmenin mesleki gelişimine katkıda bulunur ve sertifika almaya hak kazanmasını sağlayabilir.

Bu Eğitim Modülünün Öğrenme İçeriği

- Eğitim Modülünün Amacı
- Eğitim Modülünün Öğrenme Kazanımları
- Giriş: Suyla İlişkili Afet Mitlerini ve Yanlış Bilgileri Çürütme Nedir?
- Temel Kavramlar ve Terminoloji
- Önemini Anlamak
- Bu Eğitim Modülü Neden Önemli?
- Suyla İlişkili Afet Mitlerini ve Yanlış Bilgileri Çürütme Bağlamında Doğal Afetler
  - Seller
  - Tsunamiler
  - Suyla İlişkili Heyelanlar
  - Duraklayın ve Düşünün
- Suyla İlişkili Afet Mitlerini ve Yanlış Bilgileri Çürütme Bağlamında Teknolojik/Endüstriyel Afetler
  - Baraj Arızaları
  - Su Kirliliği
  - Altyapı Arızaları
- Duraklayın ve Düşünün
- Suyla İlişkili Afet Mitlerini ve Yanlış Bilgileri Çürütme Bağlamında Biyolojik/Sağlıkla İlgili Afetler
  - Suyla İlişkili Hastalık Salgınları – Seldan Sonra Kirlenen Sular
  - Vektör Kaynaklı Hastalıklar – Seldan Sonra Sivrisinek Yayılımı
  - Duraklayın ve Düşünün
- İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller
- Keşfedilecek Daha Fazlası
- Bu Eğitim Modülünün Hazırlanmasında Kullanılan Kaynaklar

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçlar

- **Senaryo Tabanlı Öğrenme (STÖ): Suyla İlişkili Afet Mitlerini Çürütme**
- **Amaç:**
Öğrenenlerin Suyla ilişkili afetler sırasında bilgiyi eleştirel bir şekilde değerlendirerek güvenli hareket etmelerini sağlamak.
- **Senaryo – "Kirlenmiş Su Uyarısı"**
- **Resmi Uyarı:** Ulusal Sivil Koruma Ajansı, sel kaynaklı su kirliliği olasılığını bildiriyor.
- **Yaygın Yanlış Bilgi:** "Yetkililer abartıyor — su temiz görünüyor, sadece kaynatıp için."
- **Öğrenen Görevi:**
- **Kaynağı doğrulayın:** Bilgi resmi mi? (Su İdaresi, Belediye).
- **Güvenilirliği kontrol edin:** Paylaşım güncel ve kanıta dayalı mı?
- **Karar verin ve harekete geçin:** Resmi "İçmeyin" uyarısını takip edin; şişelenmiş veya dezenfekte edilmiş su kullanın; doğrulanmış bilgileri paylaşın.
- **Kolaylaştırma:**
- **5 dakika süre sınırı.**
- **Grup A:** Yanlış bilgiyi savunur.
- **Grup B:** Doğru bilgiyi savunur.
- Yanlış bilginin neden inandırıcı görüldüğünü ve nasıl çürütüleceğini tartışın.
- **Kazanım:**
Öğrenenler, afet hazırlığı için kritik öneme sahip olan **eleştirel karar verme, bilgi doğrulama ve güvenli müdahale becerilerini** uygular.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçlar

Mit-Gerçek Çürütme Tartışması: Suyla İlişkili Afet Yanlış Bilgileri

Amaç:

Sadece gerçekleri aktarmak değil, aynı zamanda Suyla ilişkili afet mitlerini aktif olarak çürüterek öğrenenlerin acil durumlarda kanıta dayalı güvenli eylemleri savunmalarını sağlamak.

Senaryo – "Kaynatma MiTi"

- **Mit:** "Selden sonra musluk suyu sadece kaynatılarak içilebilir."
- **Gerçek:** Kaynatma, kimyasal veya kanalizasyon kirliliğini gidermez. Yetkililer güvenli olduğunu açıklayana kadar sadece şişelenmiş veya resmi onaylı su kullanın.

Aktivite Düzeni:

- **Takım A:** Mitin savunucusu ("Kaynatma tüm suları güvenli yapar").
- **Takım B:** Gerçeğin savunucusu ("Resmi 'İçmeyin' talimatlarını takip edin").
- Her takım en az bir resmi kaynak göstermelidir (AFAD, Kızılay, Su İdaresi, Sağlık Bakanlığı).
- **Eğitmen:** Sonuç olarak doğru ve hayat kurtarıcı prosedürü özetler.

Kolaylaştırma:

- 10 dakikalık tartışma
- Doğrulanmış veri ve gerçek afet örnekleri kullanımını teşvik edin
- Yanlış bilginin mantıklı görünse de hayatı nasıl riske attığını vurgulayın

Kazanım:

Öğrenenler, **analitik düşünme**, **iletişim becerilerini** güçlendirir ve mitleri doğrulanmış gerçeklerle çürütme yeteneği kazanır — bu beceriler **Okul Afete Hazırlık ve Güvenli Öğrenme Ortamları** için gereklidir.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçlar

Doğrulama Kontrol Listesi Mücadelesi: Suyla İlişkili Afet Mitlerini Çürütme

Amaç:

Öğrenenlerin, hızlı bir "Duraklayın ve Düşünün" kontrol listesi kullanarak güvenilir Suyla ilişkili afet bilgilerini tespit etme becerisini geliştirmek. Baskı altında gerçekleri kontrol etme konusunda pratik beceriler kazandırmak.

Senaryo – "Musluk Suyu Panik Paylaşımı"

- İddia: "Seldan sonra okulun musluk suyu kirlendi — resmi açıklamalara güvenmeyin!"
- Paylaşım anonim ve iki yıl öncesine ait.

Eylem – 3 Adımlı Doğrulama Kontrol Listesini Uygulayın:

- 1.Kaynak Kontrolü:** Resmi bir kurumdan mı (Belediye, Su İdaresi, AFAD)? **Hayır**
- 2.Tarih Kontrolü:** Güncel ve ilgili mi? **Hayır**
- 3.Çapraz Kontrol:** Resmi kanallarda doğrulayın (yerel belediye veya okul uyarı sayfası). **Kirlenme uyarısı yok**

Sonuç:

Öğrenenler yanlış paylaşımı reddeder ve bunun yerine resmi güvenlik talimatlarını takip eder.

Geliştirici İpuçları

MYÖ (Mesleki Eğitim) Öğrenenleri

- **Aksiyon ve Teknoloji Odağı:** Oyunlaştırma, etkileşimli mobil testler ve video demoları kullanın (örneğin, bir eşyayı nasıl sabitleyecekleri gibi). Güvenliği doğrudan mesleki becerilerle bağlantılandırın (örneğin, şantiye güvenliği).
- **Güçlendirme:** Hazırlıklı olmayı, kontrol sağlayan bir beceri olarak çerçeveleyin. Varsayımsal senaryolar kullanın; odak noktası geçmiş travmalar değil, gelecekteki eylemler olsun.

CVET (Sürekli Mesleki Eğitim) Yetişkin Öğrenenler

- **Deneyimden Yararlanma:** Mevcut ev güvenliği bilgisini doğrulayan tartışmalarla başlayın. Aile ve mülk koruma için "Yatırımın Getirisi"ne ve konunun kişisel önemine odaklanın.
- **Geçerlilik:** Pratik yaşam deneyimlerini kabul edin ve saygı gösterin. Öz, verimli güvenlik prosedürleri ve aile odaklı kaynaklar sağlayın.

Diaspora Katılımcılar

- **Kültürel ve Dilsel Açıklık:** Jargondan arındırılmış dil ve basit görseller kullanın. Ulusal sınırları aşan evrensel güvenlik ilkelerine odaklanın. Farklı küresel bölgelerden çeşitli vaka çalışmaları kullanın.
- **Travma Bilgisi Temelli Uygulama:** Bireylerin kişisel deneyimlerini paylaşmayı reddedebilmeleri için net bir 'Geç' kuralı belirleyin. Yerinden edilme veya önemli travma öyküsü potansiyelini tanıyın.

Adaptasyon Stratejileri

Yüz Yüze Eğitim

- Küçük grup tartışmaları için basılı **"MİT ve Gerçek"** kartları kullanın.
- **"Duraklayın ve Düşünün"** rol canlandırma aktiviteleri düzenleyin — öğrenenler, gerçek hayattaki afet yanlış bilgi örneklerini canlandırır.
- Sınıf duvarlarına bilgilendirici grafikler asın (Deprem MİTleri, Salgın MİTleri).

Çevrimiçi Eğitim

- **"Duraklayın ve Düşünün"** vakalarının sanal rol canlandırması için gruplara ayrılma odalarını kullanın.
- MİTleri çürütmek için kısa, etkileşimli testler (Kahoot veya Google Forms gibi) entegre edin.
- DSÖ ve AB Sivil Koruma videolarını doğrudan sohbet veya öğrenme platformu üzerinden paylaşın.

Karma (Harmanlanmış) Öğrenme

- Dersten önce çevrimiçi MİT çürütme testleri ile başlayın, ardından sonuçları yüz yüze tartışın.
- Dijital hikaye anlatımı görevleri verin — öğrenciler bir afet MİTini düzelten kısa videolar oluşturur.
- Canlı tartışmaları, kendi hızında ilerlenen e-öğrenme materyalleri ve yansıtma günlükleriyle birleştirin.
- Yerel bağlama ve öğrenenlerin teknolojiye erişimine dayalı Adaptasyonu teşvik edin. Amaç, eğitim formatı ne olursa olsun eşit katılım ve beceri gelişimini sağlamaktır.

Bu Modülde Ele Alınan Temel ESCO Becerileri

- **Yatay ESCO Becerisi Geliştirme – T3.2 Proaktif Bir Yaklaşım Benimseme**
(Suyla İlişkili Afetlere Hazırlık ve Güvenli Öğrenme Ortamları)
- **Becerinin Tanımı (T3.2):**
Suyla ilişkili afetler sırasında proaktif olarak hareket planları oluşturmak, problemleri çözmek ve zorluklarla başa çıkmak için bilgiyi toplama, analiz etme, sentezleme ve değerlendirme becerisini uygulamak.
- **Becerinin Nasıl Geliştirildiği:**
- **"Duraklayın ve Düşünün" Senaryoları:** Öğrenenler yanlış bilgilerle karşılaşır (örneğin, selden sonra musluk suyunun güvenli olduğunu iddia eden viral paylaşımlar). Kaynakları değerlendirir, olası sonuçları öngörür ve güvenli müdahale planları oluşturur.
- **"MİT mi Gerçek mi?" Grup Aktivitesi:** "Sel suyu kaynatılarak güvenli hale getirilebilir" gibi ifadeleri analiz eder. Öğrenciler mantıklarını tartışır, kanıtları karşılaştırır ve resmi kaynakları kullanarak eylemlerini gerekçelendirir.
- **"Ev/Okul Hazırlık Planı" Çalışması:** Gerçekçi bir su güvenliği acil durum planını iş birliği içinde tasarlarlar:
  - Güvenli içme suyu seçeneklerini belirleme,
  - Riskleri tahmin etme,
  - Hane halkı/okul güvenliğini sağlamak için hedef ve eylemler belirleme.
- **Eğitmen İpucu:** Öğrenenlerden planlarının neden en güvenli ve etkili olduğunu açıklamalarını isteyin. Bu yansıtma, bilgiyi proaktif ve hedef odaklı karar alma sürecine dönüştürür ki bu, ESCO T3.2 Becerisinin özüdür.

Değerlendirme Desteği – Öğrenci Gelişimi Nasıl Takip Edilir?

Yansıtma Günlüğü – "MİTden Gerçeğe"

Nasıl Uygulanır:

Modülü tamamladıktan sonra öğrenenler, daha önce inandıkları bir afetle ilgili MİTi ve oturum sonrasında anlayışlarının nasıl değiştiğini açıklayan kısa bir yansıtma yazar. Bu yeni bilgiyi su güvenliğinde nasıl uygulayacaklarına dair bir örnek eklerler.

Ne Ölçer:

Kavramsal anlayışı ve kişisel dönüşümü gösterir. Eğitimcilerin, öğrenenlerin doğru bilgiyi içselleştirip gerçek hayattaki güvenlik davranışlarına aktarıp aktaramadığını değerlendirmesine yardımcı olur.

Grup "Bilgi Doğrulama Mücadelesi"

Nasıl Uygulanır:

Öğrenenler, yakın zamanda yaşanan afetlerle ilgili üç sosyal medya paylaşımını değerlendirmek için küçük gruplar halinde çalışır. Her grup, hangi paylaşımların güvenilir olduğunu belirler, nedenlerini açıklar ve mantığını sunar.

Ne Ölçer:

Eleştirel düşünmeyi, bilgi okuryazarlığını ve takım temelli muhakemeyi değerlendirir. Öğrenenlerin yanlış bilgiyi tespit etme, kanıta dayalı sonuçları gerekçelendirme ve bulguları etkili bir şekilde iletme becerisini gösterir.

Ek Arka Plan Materyalleri

- **1. Seven Myths About Disasters Debunked**
<https://www.preventionweb.net/news/seven-myths-about-disasters-debunked-separating-disaster-facts-disastrous-falsehoods>
This UNDRR article clearly explains and corrects common disaster myths, making it ideal for classroom discussions or myth-busting activities.
- **2. Disinformation Stops With You – Infographic Set**
https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/disinformation_stops_with_you_infographic_set_508.pdf
A simple, visual set of infographics that help educators explain how misinformation spreads and what actions individuals can take to stop it.
- **3. Countering False Information on Social Media in Disasters**
https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/SMWG_Countering-False-Info-Social-Media-Disasters-Emergencies_Mar2018-508.pdf
A practical open-access guide outlining strategies to identify, verify, and counter false information during emergencies — useful for teacher preparation or advanced learners.

Kaynaklar

- Copernicus. (2023). [cite_start][Report on European flood-prone areas] (Data cited in slide "Understanding the Importance" regarding 1 in 4 EU citizens).
- Eurobarometer. (2022). [cite_start][Survey Report on Disaster Information Verification] (Data cited in slide "Understanding the Importance" regarding 62% of EU citizens unsure how to verify disaster information).
- Hazmi, H. (n.d.). [cite_start]Flood season again: Debunking the Myths (Educational Article/Blog).
- Izmir University of Economics. (n.d.). [cite_start]Flood, Flash-Flood & Tsunami Safety at Izmir University of Economics [Instructional Video].
- United Nations. (n.d.). [cite_start]Seven myths about disasters debunked – separating the disaster facts from disastrous falsehoods (Official UN Report/Article).
- World Health Organization (WHO). (n.d.). [cite_start]Floods: How to protect your health (Fact Sheet).

Ortaklık

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY ile Kolaylıkla Öğren

Ünite 5 SUYLA İLİŞKİLİ AFET BİLİNCİ VE MÜDAHALESİ

Eğitim Modülü 26 Suyla İlişkili Afet Mitleri ve Yanlış Bilgileri Çürütme

bizi takip edin

<https://vetready.eu/>